

ETICKÝ KODEX UČITELE ZŠ, Praha 8, Palmovka 8

Obecné zásady - profesionalita a udržení důvěry v povolání učitele

- profese učitele je mimořádně silně eticky exponovaná, učitel je vzorem svým žákům, a podle toho se chová a rozhoduje
- učitel se řídí základními dokumenty o lidských právech, zvláště pak listinou práv dítěte
- učitel respektuje svobodu v přístupu ke vzdělávání a právo na stejné šance ve vzdělávání pro všechny
- učitel se snaží odhalovat vědomé i nevědomé formy netolerance a nespravedlnosti ve výchovně vzdělávacím procesu – jak u sebe, tak u kolegů a v celé společnosti – a přispívá tak jejich odstranění
- učitel se tímto profesně etickým kodexem zavazuje především k tomu, že bude naplňovat lidský a společenský smysl profese učitele především ustavičnou prací na sobě, rozvíjením a prohlubováním své osobnosti
- veřejná pověst a společenská prestiž učitele vyžaduje, aby i mimoprofesionální chování a osobní život učitele byly v souladu s obecně přijatými mravními normami, které povedou k tomu, že žáci a rodiče budou v něj mít důvěru a budou respektovat učitelství jako profesi

Učitel a výkon povolání

učitel

- je profesionální, nezaujatý, čestný a ve svých rozhodnutích a chování dodržuje morální integritu.
- kvalitním výkonem svého povolání v rámci svých pracovně právních povinností přispívá ke zvyšování úrovně profesní cti a tím i ke zvyšování společenské prestiže profese učitele
- vykonává své povolání na takové odborné úrovni, jaká odpovídá současnému stavu pedagogické vědy. Učitel je proto povinen udržovat si povědomí o odborném vývoji svého oboru a je povinen se dále vzdělávat a rozvíjet svou profesní kvalifikaci
- nevyzkoušené výchovné a vzdělávací postupy může experimentálně ověřovat jen v mezích daných zákonem a pracovně právními vztahy a se souhlasem zákonných zástupců dětí
- neprosazuje užití výchovně vzdělávacích metod, prostředků a pomůcek, na nichž je osobně finančně nebo jinak hmotně zainteresován
- nedává svou profesi k dispozici podnikatelským aktivitám a obchodním zájmům, včetně reklamy a marketingu, a to ani v případě, že by z toho neměl osobní finanční prospěch či jiné hmotné výhody
- nesmí přijímat finanční odměnu nebo jiné hmotné výhody od výrobců zboží či poskytovatelů služeb za to, že jim umožní odbyť v rámci výchovně vzdělávacího procesu
- vyhýbá se jakýmkoli projevům, které by v žácích mohli vyvolávat rasistické, xenofobní či homofobní postoje
- vytváří a zachovává vhodné profesní hranice mezi učitelem a žákem, vyhýbá se nevhodnému kontaktu se žáky a udržuje si své výsadní postavení rádce a důvěrníka
- nikdy nepřenáší své osobní problémy do diskuze s žáky, vyhne se jakémukoli srovnávání se svými rodinnými zvyklostmi a zkušenostmi. Totéž platí i pro jeho vyhraněné postoje.
- připravuje a plánuje výuku tak, abych respektoval individualitu svých žáků; se žáky a s rodiči komunikuje přes různá média a střídá výchovně-vzdělávací strategie a postupy tak, aby co nejlépe naplnil obsah vzdělávání

- využívá různé zdroje materiálů pro výuku; předložené aktivity vždy budou mít jasný, promyšlený výchovně-vzdělávací cíl, který je v souladu RVP ZV a Školním vzdělávacím programem školy
- své žáky spravedlivě hodnotí, zaznamenává jejich pokroky i nezdary

Učitel a žák - profesionální zodpovědnost k žákům

učitel

- je žákům dobrým vzorem a inspiruje je tak, aby rozvíjeli co nejvíce svůj potenciál
- udělá vše pro to, aby žáci dosáhli lepších výsledků
- respektuje žákovu jedinečnost, přistupuje k němu jako k individualitě a osobnosti
- má na žáky vysoké nároky, ale staví je před dosažitelné cíle
- je jeho povinností, aby si všímal náznaků či projevů šikany, týrání apod., takové situace řeší podle dané metodiky
- bezpečně uchová citlivé osobní informace o žácích, nikde je nezveřejní a řídí se zákonem o ochraně osobních údajů GDPR
- nesmí vystavit žáka lidskému ponížení a neúměrnému psychickému zatížení
- užívá kázeňské prostředky s velkou obezřetností a s taktem, vždy s přihlédnutím k individuálnímu případu a konkrétní situaci
- neuplatňuje při udržování kázně tezi o kolektivní vině a nevytváří falešnou žakovskou solidaritu (např. trestáním kolektivu za vinu jednoho). Učitel při udržování kázně respektuje přirozenou žakovskou solidaritu a nepodporuje pedagogicky neoprávněnou denunciaci a nekolegialitu (např. žalování, donášení, pověřování žáků dozorem nad spolužáky)
- nesmí žádného žáka nespravedlivě zvýhodňovat nebo znevýhodňovat. Varuje se každé formy diskriminace a protekce
- je povinen srozumitelným způsobem odpovědně a taktně informovat žáka a jeho zákonné zástupce o výsledcích žakovy školní práce
- je povinen poskytnout vyčerpávající informace o výsledcích žakovy práce všem ostatním učitelům, kteří se podílejí na výchovně vzdělávacím procesu žáka
- je povinen vyžadovat od ostatních pedagogických účastníků výchovně vzdělávacího procesu a od zákonných zástupců všechny informace týkající se žakovy školní práce a jeho rozvoje
- nepodává informace týkající se žáka žádné třetí nezúčastněné straně. (Např. třídní schůzky organizuje tak, aby o výsledcích a problémech žáka hovořil jen před jeho zákonnými zástupci)
- respektuje právo žáka a jeho zákonných zástupců na svobodnou volbu pedagogického zařízení. Zdrží se nečestných nebo nedůstojných praktik (aktivit), které by vedly k ekonomicky motivovanému zvyšování počtu žáků v pedagogickém zařízení, na němž je učitel hmotně zainteresován
- respektuje odlišnosti a cení si jich, ke všem žákům se chová stejně, spravedlivě
- pomáhá žákům, aby pochopili a tolerovali rozdílné názory, i když s nimi nesouhlasí
- se celoživotně vzdělává, neustále rozvíjí své profesionální vědomosti a znalosti, dovednosti i schopnosti.
- oživuje a doplňuje své znalosti návštěvami různých školení či kurzů, ale i samostudiem.
- uvědomuje si, že jako učitel je garantem správnosti vědomostí a znalostí

Učitel a ostatní učitelé

učitel

- vytváří příjemné kolegiální prostředí na pracovišti
- chápe týmovou výchovně vzdělávací práci jako přirozený rámec svého pedagogického působení, ale nepřenáší odpovědnost za své pedagogické působení na pedagogický kolektiv
- ke svým kolegům se chová slušně a s respektem, bez známek neúcty a diskriminace
- nekritizuje profesionalitu svých kolegů, nedělá nevhodné narážky, které by mohly být chápány jako podryvání jejich profesionálního kreditu nebo jejich profesionálních rozhodnutí, toto mu nepřísluší ani před kolegy a zásadně ne před žáky ani zákonnými zástupci
- vstupuje do kontaktů s ostatními učiteli a s pedagogickými institucemi a sdruženími, které mu mohou pomoci ke zkvalitňování vlastní pedagogické činnosti a ke zvyšování odborné kvalifikace
- přispívá praktickou pomocí, radou i konstruktivní kritikou ke zkvalitnění práce jiných učitelů
- zásadně nekritizuje ani žádným způsobem nezlehčuje práci jiných učitelů před žáky, jejich zákonnými zástupci a nepedagogickým personálem
- respektuje své nadřízené pracovníky (ředitele školy, zástupce ředitele) a jiné odborné pracovníky (metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog, školní asistent, školní psycholog), kteří jsou do funkce jmenováni ředitelkou školy

Učitel a zákonní zástupci, veřejnost

učitel

- k rodičům či opatrovníkům žáků se chová slušně, s respektem, bez známek neúcty a diskriminace
- respektuje důležitou roli, kterou hrají ve výchovně-vzdělávacím procesu zákonní zástupci žáků, dělá vše pro to, aby si této role byli vědomi i oni
- jedná profesionálně, nenechá se strhnout k nevhodným diskuzím, negativně nehodnotí kolegy, protože rodiče jsou zásadním partnerem učitele při vzdělávání
- dbá na to, aby mezi ním a rodiči fungoval princip partnerství, bere rodiče jako součást výchovně-vzdělávacího procesu a spolupracuje s nimi v maximální míře
- je si vědom toho, že e-mail, textové zprávy a sociální média velmi podporují neformální dialog, a proto může lehce dojít k nesprávnému výkladu, či dokonce k vědomé manipulaci s některými výroky učitele
- nikdy nesdílí s žáky žádné informace, které se vztahují k učitelům a škole jako takové, za žádných okolností a v žádném prostředí
- vždy udržuje formální, zdvořilý a profesionální způsob komunikace s žákem či rodičem a dbá o udržení profesionální hranice
- využívá v pracovních otázkách jen oficiální kanály komunikace (např. el. žákovskou knížku), pracovní e-mail
- nikdy si soukromě nedopisuje s žákem, netelefonuje mu, nepíše mu e-maily, neposílá mu fotografie a dopisy osobní povahy
- v online prostředí se chová tak, aby nemohla být zpochybněna ani jeho profesionalita ani morální integrita
- uvědomuje si, že žáci jsou přirozeně zvědaví na osobní život učitele a jsou velmi schopní si o něm zjistit podrobnosti
- udržuje si své soukromí a neustále je prověřuje; to platí zejména pro sociální sítě, které má zabezpečeny
- má na paměti, že online konverzace není vždy soukromá

- bere v úvahu, že jeho příspěvek může být velmi snadno změněn a dále sdílen
- využívá pouze silná hesla a pravidelně je mění
- okamžitě informuje zaměstnavatele při potenciálním podezření na kyberšikanu ze strany žáka či zjištěném případě kyberšikany vůči některému z nich
- informuje vedení školy o porušení školního řádu v oblasti elektronické komunikace či sociálních sítí.
- při publikování online musí vždy zvážit, zda jde o soukromý či profesní příspěvek, jestli může nějakým způsobem poškodit učitele, zaměstnavatele či celou profesi a zda bude takový příspěvek přijat ve svém vyznění správně a nebude zneužit
- učitel zákonnému zástupci podává informace odpovídající skutečnému stavu vzdělávání a chování žáka